

SOSIAL TARMOQLARDA ARAB TILI VA O'ZBEK TILINING O'ZARO TA'SIRI

Nuriddinova Chexroza Shuxrat qizi,
Alfraganus universiteti, filologiya fakulteti 1-kurs talabasi,
Ilmiy rahbar: Baxtiyorova Fotima Sodiqovna,
Alfraganus universiteti, f.f.n. (PhD).

ANNOTATSIYA: Ushbu maqola "Sosial tarmoqlarda arab tili va o'zbek tilining o'zaro ta'siri" mavzusida olib borilgan tadqiqotni taqdim etadi. Internet va ijtimoiy tarmoqlarning tez rivojlanishi arab va o'zbek tillari o'rtasidagi aloqalarni yangi darajaga olib keldi. Maqolada arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi lingvistik aloqalar, ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlar orqali amalga oshirilgan so'z va ibora almashinuvi o'rganiladi. Arabcha so'zlar, qisqartmalar va iboralar o'zbek tiliga kirib, yangi semantik va pragmatik ma'nolarni olishadi. Ijtimoiy tarmoqlarda arab tili va o'zbek tilining o'zaro ta'siri nafaqat tilning morfologik, sintaktik va fonetik jihatlarini, balki madaniy elementlarni ham o'z ichiga oladi. Maqola bu jarayonning ikki til o'rtasidagi ta'sirini va kommunikatsiya, madaniyat va internet tilidagi o'zgarishlarni tahlil qilib, yangi lingvistik va madaniy shakllarning paydo bo'lishiga turtki bo'lishini ko'rsatadi. Tadqiqot, shuningdek, ijtimoiy tarmoqlarda arab va o'zbek tillarining o'zaro integratsiyasi, yangi kommunikatsiya shakllarining shakllanishi va ularning tilshunoslikda yuzaga kelgan o'zgarishlarga qanday ta'sir ko'rsatishini yoritadi.

Kalit so'zlar: arab tili, o'zbek tili, sosial tarmoqlar, lingvistik ta'sir, semantik o'zgarishlar, internet tili, so'z almashinuvi, ijtimoiy kommunikatsiya, madaniy aloqalar, fonetik farqlar, sintaktik farqlar, qisqartmalar, pragmatika, adabiy tarmoq madaniyati.

АННОТАЦИЯ: В данной статье представлено исследование на тему «Взаимодействие арабского и узбекского языков в социальных сетях». Стремительное развитие интернета и социальных сетей вывело арабский и узбекский языки на новый уровень. В статье рассматриваются языковые отношения между арабским и узбекским языками, особенности обмена словами и фразами через социальные сети. Арабские слова, аббревиатуры и словосочетания входят в узбекский язык и приобретают новые смысловые и прагматические значения. Взаимодействие арабского и узбекского языков в социальных сетях включает в себя не только морфологические, синтаксические и фонетические аспекты языка, но и культурные элементы. В статье анализируется взаимодействие этого процесса между двумя языками и изменения в коммуникации, культуре и интернет-языке, предполагая, что он стал катализатором появления новых языковых и культурных форм.

Исследование также проливает свет на взаимоинтеграцию арабского и узбекского языков в социальных сетях, формирование новых форм коммуникации и их влияние на изменения в лингвистике.

Ключевые слова:*арабский язык, узбекский язык, социальные сети, лингвистическое воздействие, семантические изменения, интернет-язык, словообмен, социальная коммуникация, культурные связи, фонетические различия, синтаксические фары, аббревиатуры, прагматика, культура литературной сети.*

ANNOTATION: *This article presents a study on "Interaction of Arabic and Uzbek in Social Networks". The rapid development of the Internet and social networks has brought Arabic and Uzbek languages to a new level. The article examines linguistic relations between Arabic and Uzbek, especially the exchange of words and phrases through social networks. Arabic words, abbreviations and phrases enter the Uzbek language and acquire new semantic and pragmatic meanings. The interaction of Arabic and Uzbek on social networks includes not only morphological, syntactic and phonetic aspects of the language, but also cultural elements. The article analyzes the interaction of this process between the two languages and the changes in communication, culture, and internet language, suggesting that it was a catalyst for the emergence of new linguistic and cultural forms. The study also sheds light on the interintegration of Arabic and Uzbek languages in social networks, the formation of new forms of communication and how they influence the changes in linguistics.*

Keywords:*Arabic language, Uzbek language, social networks, linguistic impact, semantic changes, internet language, word exchange, social communication, cultural ties, phonetic differences, syntactic headlights, abbreviations, pragmatics, culture of literary network.*

KIRISH: Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar global kommunikatsiyaning ajralmas qismiga aylangan. Bu platformalar nafaqat axborot almashish, balki til va madaniyatlar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni mustahkamlashda ham muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi aloqalar ijtimoiy tarmoqlarda tobora kuchaymoqda. Arab tili o'zbek tiliga ko'plab so'zlar, iboralar, va madaniy elementlarni olib kirgan, bu jarayon esa internet tilining shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Arab tilining o'zbek tili bilan ta'siri, asosan, diniy, ilmiy va madaniy sohalar bilan bog'liq bo'lsa-da, bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlarda bu ta'sir yangi kommunikatsion shakllar va o'zgarishlarga olib kelmoqda. Arabcha so'zlar va iboralar nafaqat rasmiy kontekstda, balki kundalik suhbatlarda, hatto yoshlar orasida keng qo'llanilmoqda. Bu, o'z navbatida, ikki til o'rtasidagi lingvistik va semantik aloqalarning yangi shakllarini keltirib chiqarmoqda. Maqolaning maqsadi ijtimoiy tarmoqlarda arab tili va o'zbek tilining o'zaro ta'sirini tahlil qilish, bu ta'sirning til strukturalaridagi o'zgarishlarga

qanday ta'sir ko'rsatishini o'rganishdir. Shuningdek, maqolada arabcha so'zlarning o'zbek tiliga kirib kelishi, semantik o'zgarishlar, qisqartmalar va yangi kommunikatsion shakllarning shakllanishi haqida so'z yuritiladi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali amalga oshirilgan til o'zgarishi nafaqat lingvistik jihatdan, balki madaniy va pragmatik nuqtai nazardan ham muhim ahamiyatga ega. Maqola, bu jarayonlarning ijtimoiy tarmoqlardagi rivojlanishini yoritib, yangi kommunikatsion va madaniy shakllarning yuzaga kelishini ko'rsatishga intiladi.

MUHOKAMA. Arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi o'zaro ta'sir so'nggi yillarda ijtimoiy tarmoqlar orqali yanada kuchayib bormoqda. Bu ta'sir, asosan, arab tilidan o'zbek tiliga kirib kelgan yangi so'zlar va iboralarda aks etadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, arab tili o'zbek tiliga nafaqat so'zlar, balki qisqartmalar va yangi kommunikatsiya shakllarini ham olib kelmoqda. Misol uchun, "**shukran**" (rahmat) kabi arabcha so'zlar o'zbek tilida tez-tez ishlatilmoqda va kundalik suhbatlarda ijtimoiy tarmoq foydalanuvchilari tomonidan keng qo'llanilmoqda. Arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi lingvistik farqlar, xususan, fonetik va morfologik xususiyatlar, ijtimoiy tarmoqlarda kommunikatsiya jarayonlarini yanada murakkablashtiradi. Bu farqlar arabcha so'zlarning o'zbek tiliga moslashuvi jarayonida o'zgarishlarga olib keladi. Misol uchun, arabcha so'zlarning talaffuzi o'zbek tilining fonetik tizimiga moslashadi, bu esa so'zlarning yanada qisqarishiga va o'zbekcha shakllarining paydo bo'lishiga olib keladi. Bundan tashqari, arab tili o'zbek tiliga ijtimoiy va madaniy ta'sir ko'rsatmoqda. Ijtimoiy tarmoqlar orqali arab tilidan o'zbek tiliga o'tgan so'zlar, ayniqsa, diniy, ilmiy va texnologik sohalarda ko'proq uchraydi. Bu jarayon ijtimoiy muloqotda yangi kommunikatsion shakllarning paydo bo'lishiga turtki bo'ladi. Biroq, bunday aloqalar tilning ifodaviy imkoniyatlarini kengaytirish bilan birga, ba'zi holatlarda o'zbek tilining an'anaviy tuzilmalari va uslublariga zarar yetkazishi mumkin.

NATIJA. Tadqiqot natijalariga ko'ra, arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi o'zaro ta'sir ijtimoiy tarmoqlarda tez va keng tarqalmoqda. Arab tili, o'zbek tiliga ko'plab so'zlar, iboralar va qisqartmalarni olib kelgan. Ushbu jarayon o'zbek tilining yangi shakllarini yaratishda va madaniy o'zgarishlarda muhim rol o'ynaydi. Arabcha so'zlar o'zbek tilida ko'plab semantik o'zgarishlarga uchraydi, ba'zida ular ilgari mavjud bo'lgan o'zbekcha sinonimlar o'rniga o'rin olmoqda. Shuningdek, arabcha so'zlarning fonetik o'zgarishlari va morfologik moslashuvi o'zbek tilining interaktiv va onlayn kommunikatsiya uslublarida yangi shakllarini yaratmoqda. Ijtimoiy tarmoqlarda arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi aloqalar nafaqat tilning morfologik va sintaktik tuzilmalari, balki uning pragmatik va madaniy jihatlari bo'yicha ham o'zgarishlarga olib kelmoqda. Bu jarayonlar o'zbek tilining yangi kommunikatsion imkoniyatlarini yaratmoqda, ammo shu bilan birga, tilning an'anaviy tuzilmalari va uslublariga zarar

yetkazmasligi uchun ehtiyotkorlik bilan yondashish zarur. Shu bilan birga, arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi o'zaro ta'sirni chuqurroq o'rganish va tilni rivojlantirishga qo'shimcha tadqiqotlar olib borish muhimdir. Bu tadqiqotlar, ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlarda tilshunoslik va madaniyatshunoslik nuqtai nazaridan amalga oshirilsa, tilning kelajagi va uning jamiyatdagi o'rnini haqida aniqroq tasavvur hosil qilish mumkin.

XULOSA: Arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi o'zaro ta'sir, ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlar orqali sezilarli darajada kuchaymoqda. Tadqiqot davomida aniqlandi ki, arab tili o'zbek tiliga nafaqat so'zlar, balki yangi iboralar, qisqartmalar va kommunikatsiya shakllarini olib kelgan. Bu jarayon o'zbek tilining semantik, fonetik, va morfologik tuzilmalariga o'zgarishlar kiritib, yangi interaktiv va onlayn kommunikatsiya shakllarini yaratishda muhim rol o'ynaydi. Arab tili o'zbek tiliga kirib kelgan so'zlar va iboralarning semantik o'zgarishlari, shu jumladan, yangi ma'nolarni anglatishi, ijtimoiy va madaniy aloqalarda yangiliklar yuzaga keltirmoqda. Ijtimoiy tarmoqlarda arabcha so'zlar ko'proq ishlatilishi, ayniqsa, yoshlar orasida keng tarqalgan, bu esa arab tilining o'zbek tiliga ta'sirini kuchaytiradi. Biroq, arabcha so'zlarning o'zbek tiliga moslashuvi ba'zan uning an'anaviy tuzilmalari va uslublariga zarar yetkazishi mumkin. Tadqiqotning natijalari, arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi o'zaro ta'sirni davom ettirish va chuqurroq o'rganishni taqozo etadi. Bu, ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlarda tilshunoslik va madaniyatshunoslik nuqtai nazaridan muhimdir. Bunday tadqiqotlar o'zbek tilining rivoji va uning jamiyatdagi o'rnini haqida yanada aniqroq tasavvur hosil qilish imkonini beradi. Shuningdek, bu jarayonlarning tilga bo'lgan ta'sirini yaxshilash va ehtiyotkorlik bilan boshqarish kerakligi muhimdir. Shu bilan birga, arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi ta'sir o'zbek tilining boyishiga olib kelayotgan bo'lsa-da, buni nazorat qilish va tilning an'anaviy shakllarini saqlab qolish muhim ahamiyatga ega. Kelajakda, arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi aloqalarni yanada chuqurroq o'rganish va tilni rivojlantirishga yo'naltirilgan ilmiy tadqiqotlar olib borish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. **Abdullaev, A. (2021).** *O'zbek tili va arab tili: Tarixiy va lingvistik ta'sir.* Toshkent: O'zbekiston Yozuvchilar Uyushmasi.
2. **Qodirov, S. (2022).** *Ijtimoiy tarmoqlarda tilshunoslik: O'zbek tili va arab tili o'rtasidagi o'zgarishlar.* *Journal of Linguistic Studies*, 15(3), 56–67.
3. **Ismailov, M. (2023).** *Arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi semantik o'zgarishlar: Ijtimoiy tarmoqlar misolida.* Tashkent State University Press.
4. **Saidov, A. (2024).** *Lingvistik integratsiya: Arabcha so'zlarning o'zbek tiliga kirishi.* *Journal of Modern Linguistics*, 17(4), 89–102.

5. **Sharifov, D. (2021).** *Internet tili va arab tili ta'siri: O'zbek tilida yangi shakllar.* *Uzbek Language and Culture Studies*, 10(2), 23–37.
6. **Jabborov, K. (2022).** *Ijtimoiy tarmoqlarda arabcha iboralar va o'zbek tilining rivoji.* *Journal of Social Media Linguistics*, 12(1), 45–55.
7. **Toshkova, N. (2023).** *O'zbek tili va arab tili: Lingvistik va madaniy o'zgarishlar.* Tashkent: Fan va Texnologiyalar Nashriyoti.
8. **Alimov, F. (2024).** *Lingvistik aloqalar: O'zbek va arab tillari o'rtasidagi madaniy va kommunikativ farqlar.* *Central Asian Linguistics Review*, 9(2), 12–25.
9. **Mahmudova, G. (2020).** *Ijtimoiy tarmoqlarda arabcha so'zlarning o'zbek tiliga kirib kelishi.* *O'zbekiston Tilshunoslik Journal*, 8(4), 33–44.
10. **Yusufov, R. (2023).** *Arab tili va o'zbek tili o'rtasidagi sintaktik farqlar.* *Uzbek Journal of Modern Linguistics*, 19(1), 72–85.